

Els partits fonamentalistes àrabs

Un exili ple de sigles

Ara fa tres anys que Arafat va proclamar l'estat palestí. Tres anys després la resistència palestina viu un moment difícil.

Els aniversaris poden arribar a ser inoportuns si la data que es commemora s'havia plantejat com el començament d'un termini. Un termini curt, al final del qual esperava l'èxit, el triomf o la victòria. El 15 de novembre farà tres anys que Arafat va proclamar, a l'exili, l'estat de Palestina. Era la culminació d'un procés polític que havia començat en una altra data assenyalada, el 8 de desembre de 1987 quan va començar la Intifada. Han passat tres anys i la resistència palestina viu moments de confusions i de perills, tant externs com interns. Sembla com si tot el capital polític i diplomàtic que havia acumulat l'Organització per l'Alliberament de Palestina (OAP) i, personalment Yasser Arafat, en aquests tres anys s'hagués esvaït d'un dia per a l'altre: l'aparició davant de l'Assemblea General de l'ONU; el reconeixement explícit de l'estat d'Israel, la rebuda a les institucions de la Comunitat Europea; els contactes, a Tunísia, amb els nord-americans amb vista a crear un clima de negociació. Fins i tot es va començar a parlar de programes i de comissions negociadores. Per arribar a aquests triomfs Arafat va haver de suportar moltes pressions i també va haver d'empassar-se més d'un gripau: mentre els sectors més radicals de l'OAP l'acusaven d'entreguisme, la diplomàcia occidental li recordava el seu passat "terrorista" i li demanava garanties per al futur, fins al punt que algun diplomàtic li va retraure els anys que va anar amb la pistola al cinturó.

ARAFAT, TOTS ELS PAPERS...

I un dia del mes d'agost Yasser Arafat, el president de l'OAP, va tornar a aparèixer en públic amb la pistola al cinturó i en el lloc més poc afavoridor: a Bagdad, abraçant-se amb el dictador iraquí Saddam Hussein. La crisi del Golf, doncs, s'ha projectat sobre l'estratègia de la re-

sistència palestina, que s'ha hagut d'adaptar a la nova realitat. Una realitat que diu que la immensa majoria del poble palestí, tant de Cisjordània, com de Jordània i l'exili aposta per l'Iraq. Aleshores Arafat no va tenir més remei que abraçar-se amb Saddam Hussein, afegint-hi després, això sí, declaracions a favor d'una solució pacífica del conflicte.

El maniqueisme que envolta la crisi del Golf fa que, sense ser-ne, Arafat aparegui com un pro-iraquí, quan de fet ell és un nacionalista palestí, laic i arreglat amb el populisme d'esquerra. Aquest és l'ideari del partit que va fundar, Al-Fatah, la força majoritària dins de l'Organització per a l'Alliberament de Palestina. La gent d'Al-Fatah tenen poc a veure amb els corrents de l'anomenat socialisme àrab —el baassisme que va triomfar a l'Iraq i a Síria— i més aviat evocuen i reivindiquen el pensament liberal i democràtic que començava a sorgir en aquella societat palestina d'abans del 1948: unes dècades, les dels 20, els 30 i fins i tot els 40 durant les quals no és exagerat dir que la societat palestina —tant musulmana com cristiana— era la més progressista i culta del món àrab.

Però Al Fatah ha hagut de defensar sempre el seu projecte per tal de no trencar la unitat al costat d'aliats sovint incòmodes: a Bagdad, pocs dies després de la matança de Jerusalem, el Front d'Alliberament de Palestina —pro-iraquí des de sempre— que dirigeix Abú Abàs va fer una proclama a favor de la lluita armada contra Israel. Arafat no va dir ni que sí ni que no a la proposta perquè s'estima més guardar-se la carta de les metralleres per quan es presenti una situació límit. Però els pro-iraquians de dins de l'OAP —tant els d'Abú Abàs com els del Front d'Alliberament Àrab— pressionen, amb l'objectiu de recuperar en aquests moments de crisi i de confusió el protagonisme que van tenir en altres

conjuntures: Abú Abàs es va donar a conèixer fa cinc anys, per ser l'organitzador del segrest del creuer *Achille Lauro* que va acabar amb l'assassinat d'un ciutadà nord-americà.

EL TERRORISME I EL MARXISME

Si bé les tendències terroristes d'Abú Abàs han pogut quedar esmorteïdes i fins i tot diluïdes en el marc de l'OAP, no ha passat el mateix amb altres grups. Al Fatah-Consell Revolucionari, conegut com el grup d'Abú Nidal, s'ha dedi-

cat sistemàticament a fer atemptats i sabotatges en nom de la causa palestina en els moments en què l'OAP i Arafat estaven guanyant terreny amb l'acció política i diplomàtica. Abú Nidal, que fa anys va ser expulsat de Bagdad i va obtenir la protecció de Líbia, és el responsable d'una llarga llista de segrestos i assassinats de ciutadans occidentals i àrabs. L'últim i més espectacular acte terrorista va ser l'explosió en ple vol d'un avió de la Pan Am.

El grup d'Abu Nidal, juntament amb el d'Abú Mussa -Al Fatah-Intifada- és re-

L'integren organitzacions dirigides per intel·lectuals, cristians alguns, i marxistes la majoria. Estan instal·lats a Damasc però no són pro-sirians en el sentit ideològic. El grup més important i amb influència a Palestina i a l'exili és el Front Popular per l'Alliberament de Palestina. El seu president, George Habache, és un metge de 64 anys que es proclama leninista; que condemna els atemptats terroristes alhora que rebutja que el futur estat palestí hagi d'ocupar només els actuals territoris de Cisjordània i Gaza. Pròxim a les posicions de Habache es

nia, i està connectat amb els àrabs que militen al Partit Comunista israelià.

NOTABLES I FONAMENTALISTES

Tot i que hi ha indicis que l'organització d'Arafat, Al Fatah, és la que té més influència a la Palestina ocupada, especialment a Jerusalem Est i a Cisjordània, no hi ha xifres ni dades que, ara com ara, permetin fer una anàlisi sobre els corrents ideològics que intervenen en la Intifada. I és que la revolta palestina es caracteritza sobretot per la espontaneïtat dels esclats al carrer que es combina amb la supervisió d'un seguit de líders i de personatges clau.

El més destacat és Faisal Hussein, el director del Centre d'Estudis Àrabs de Jerusalem. Se'l considera portaveu oficial de l'OAP a l'interior i el màxim responsable de l'anomenada Direcció Unificada de la Intifada. Faisal Hussein és el líder palestí que ha estat detingut més vegades pels israelians, l'última després de la matança de Jerusalem.

El suport informatiu a la resistència palestina a l'interior està a càrrec de dos periodistes: Hanna Siniora, director del diari de Jerusalem *Al Fair*, i Raduan Abú Aish, president de l'Associació de Periodistes Palestins. Més d'una vegada Hanna Siniora ha actuat com a representant diplomàtic de la resistència durant la visita a Jerusalem de ministres i alts funcionaris occidentals.

Un altre sector de personalitats palestines influents són els anomenats "cristians pro-jordans". Aplegats al voltant de l'alcalde de Betlem, Elias Freij. És l'únic grup amb el qual Israel ha dit que estaria disposat a negociar algun tipus d'autonomia per a Cisjordània i Gaza. Proposta que Freij sempre ha refusat perquè la hipotètica negociació no tenia en compte la majoria de la resistència, representada per l'OAP. Una resistència en què a mesura que passa el temps es delimiten, més clarament, els interessos, les formes de lluita i les ideologies dels de l'interior i dels de l'exili: a Gaza la majoria de la joventut palestina ja no vol sentir parlar de l'OAP, ni d'Arafat, ni dels marxistes, ni dels pro-siris ni dels pro-iraquians: a Gaza la paraula és Hamas, el nom d'una com més va més nombrosa força fonamentalista. El cansament, la decepció i la impotència podrien transformar-se per a la resistència palestina en una autèntica amenaça de l'Alcorà.

Llibert Ferri

presentatiu dels sectors de la resistència més desesperats. Són els que van optar per la violència i el terror arran de la matança dels combatents palestins a Jordània quan el rei Hussein en va ordenar l'exili el setembre del 1970. L'origen del terrorisme palestí cal buscar-lo, doncs, en aquella primera organització, Setembre Negre i, després, en la gran crispació que van provocar les matances de palestins durant la guerra del Líban.

Dins de l'OAP, l'oposició més sòlida amb què fins ara s'ha hagut d'enfrontar Arafat és l'anomenat bloc d'esquerres.

troba un altre líder històric de l'OAP: Naief Hawatmeh, també marxista i president del Front Democràtic per l'Alliberament de Palestina. Hawatmeh és l'intel·lectual palestí que més ha analitzat la influència de la caiguda del comunisme de l'Est en el conflicte àrabo-israelià. Creu que la immigració massiva de jueus soviètics i centroeuropeus a Israel està ajudant les ambicions expansionistes de la dreta sionista. L'altre grup del Bloc d'Esquerra, el menys influent, és el Partit Comunista de Palestina, que té els seus seguidors majoritàriament a Jordà-